

Dosarul nr. 2r-489/23
2-21070925-01-2r-13112023

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Central (jud. I. Dadu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

14 februarie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Oxana Parfeni
Mariana Ursachi
Aliona Donos

examinând recursul declarat de către Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Marin și Vladimir Marin împotriva Anei Papanaga, intervenienți principali Andrian Marin și Alexei Marin, cu privire la repararea prejudiciului material și moral,

împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 13 mai 2021, Vera Marin și Vladimir Marin au depus cerere de chemare în judecată împotriva Anei Papanaga, intervenienți principali Andrian Marin și Alexei Marin, cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Prin hotărârea din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Vera Marin și Vladimir Marin. S-a încasat de la Ana Papanaga, în beneficiul Verei Marin și lui Vladimir Marin, suma de 95 595,97 de lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat, suma de 12600 de lei, cu titlu de cheltuieli de efectuare a raportului de expertiză extrajudiciară nr. 012 din 01 februarie 2021, suma de 1000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 6000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a încasat de la Ana Papanaga, în beneficiul statului, suma de 2968 de lei, cu titlu de taxă de stat, de la care au fost scutiți reclamanții la depunerea cererii.

La 12 iunie 2023, prin intermediul poștei electronice, Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, a declarat apel împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu rejudecarea cauzei și emiterea

unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral, încasarea cheltuielilor de judecată din contul intimațiilor. Totodată, a solicitat scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea cererii de apel.

Prin încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit cererea de apel depusă de Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen.

La 31 octombrie 2023, Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii recurate, cu restabilirea termenului de apel.

În motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece lezează grav drepturile sale la un proces echitabil, acces la justiție și la o instanță imparțială.

A menționat că, instanța de fond nu s-a expus și nu a emis hotărârea la data de 27 aprilie 2023, deoarece reprezentantul reclamantei a telefonat de cel puțin 5 ori în zile diferite și i s-a comunicat că încă nu este dispozitivul hotărârii. A punctat că ea, cât și avocatul său, au recepționat hotărârea după expirarea termenului de atac de 30 de zile.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 04 octombrie 2023 și a expediat-o, prin intermediul poștei electronice, reprezentantului apelantei, avocatului Marin Jalbă, la 27 octombrie 2024, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică atașat la materialele cauzei (f.d. 161). Astfel, recursul declarat de Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, la 31 octombrie 2023, este în termen.

La 13 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor copia cererii de recurs, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului (f.d. 175).

Până la examinarea recursului, intimații nu și-au valorificat drepturile sale procedurale și nu au depus referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs, în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Marin și Vladimir Marin împotriva Anei Papanaga, intervenienți principali Andrian Marin și Alexei Marin, cu privire la repararea prejudiciului material și moral, a fost pronunțat la 27 aprilie 2023 (f.d. 138).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată reține că, cererea de apel împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, a fost depusă de Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, la data de 12 iunie 2023, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art.362 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 04 octombrie 2023, corect a restituit cererea de apel declarată de Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d. 157-159).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 27 aprilie 2023, în temeiul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de

pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 28 aprilie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 27 mai 2023 (zi de sâmbătă-nelucrătoare). Iar, conform art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi de declarare a apelului se consideră următoarea zi lucrătoare, 29 mai 2023 (zi de luni).

Astfel, instanța de apel justificat a reținut că, Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, a declarat apelul peste termen. Or, recurenta are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, alegațiile aduse de către recurentă nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelanta/recurenta a cunoscut despre examinarea cauzei. În acest sens, recurenta a recepționat încheierea din 17 mai 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, prin care s-a acceptat spre examinare cauza civilă, precum și cererea de chemare în judecată, la adresa din or. Hîncești, str. Chișinăului, 12, ap. 57, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 69). Mai mult, în ședința de judecată, Ana Papanaga a fost reprezentată de avocatul Marin Jalbă, care a participat nemijlocit la examinarea cauzei în instanța de fond și a depus referință, obiecții asupra raportului de expertiză extrajudiciară, a prezentat susținerile verbale, participând la examinarea cauzei în fond (f.d. 97-102, 103-104, 119-124, 135), fiind amânată doar deliberarea și pronunțarea pentru data de 27 aprilie 2023.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023, apelanta/recurenta nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată reiterează că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o pârghie a apelantei și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel corect a stabilit că Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

Cu referire la solicitarea de repunere în termenul de apel împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Central, menționată în recursul declarat de către Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, Completul de judecată notează că aceasta nu ține de competența instanței de recurs. Or, repunerea în termenul de apel se soluționează de către instanța de apel, în conformitate cu art. 362 alin.(3) din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată notează că, prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că, legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6§1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă, împotriva încheierii din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Ana Papanaga, reprezentată de avocatul Marin Jalbă.

Se menține încheierea din 04 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Marin și Vladimir Marin împotriva Anei Papanaga, intervenienți principali Andrian Marin și Alexei Marin, cu privire la repararea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Oxana Parfeni

Judecători

Mariana Ursachi

Aliona Donos